

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 153/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Suomen toiminnasta arktisen merten suojoelun edistämiseksi

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 153/2016 vp:

Miten Suomi toimii OSPAR:ssa edistääkseen kansallisen arktisen strategian mukaista tavoitetta pohjoisnapaa ympäröivän kansainvälisen merten suojoelun perustamisesta sekä

miten Suomi aikoo edistää arktisen strategian tavoitetta arktisen alueen suojoelun verkostojen kehittämisestä merialueilla Arktisen neuvoston puheenjohtajuuskauden ohjelmassa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomi pitää tärkeänä alueellisten merten suojoelusopimusten kuten Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojoelusopimuksen (OSPAR) toimeenpanoa meriluonnon suojelemiseksi. OSPAR:n osapuolia ovat 15 valtiota ja Euroopan unioni. Suomi on yksi kolmesta sopimuksen eirantavaltiosta. OSPAR on jaettu viiteen alueeseen, joista pohjoisin (Region I, Arctic waters) kattaa noin neljäsosan Pohjoisesta jäämerestä. OSPAR:ssa keskustellaan arktisen merellisen suojoelun perustamisesta aavan meren alueelle (> 200 meripeninkulmaa rannikosta). Asia on jatkovalmis-telussa ja liittyy osittain myös arktisen neuvoston tulevaa arktista meriyhteistyötä koskevan ryhmän (Task Force on Arctic Marine Cooperation) käynnissä olevaan työhön. Suomi edistää myös OSPAR:n ja arktisen neuvoston välisen yhteistyön tiivistämistä muun muassa merellisiä suojoelun alueita koskevissa kysymyksissä.

Arktisen neuvoston kaksivuotinen puheenjohtajuus siirtyy Yhdysvalloilta Suomelle toukokuussa 2017. Yksi Yhdysvaltojen puheenjohtajuuskauden painopisteitä on arktisten merialueiden suojoelun verkostojen kehittäminen. Suomi jatkaa puheenjohtajuuskaudellaan työtä kestävä kehityksen tavoitteiden edistämiseksi arktisten merialueiden suojoelussa Suomen arktisen strategian (valtioneuvoston periaatepäätös 23.8.2013) mukaisesti.

Arktisen neuvoston merten suojoelutyöryhmä (PAME) tuotti arktisen neuvoston ministerikokoukseen vuonna 2015 merellisen suojoelun verkoston kehittämistä koskevan puiteasiakirjan (Framework for a Pan-Arctic Network of Marine Protected Areas), jonka suositusten pohjalta arktista suojoelutyötä edistetään. Vuonna 2009 hyväksytyyn arktista merenkulkua koskevaan arviointiraporttiin (Arctic Marine Shipping Assessment) sisältyy toimenpidesuosituksia aavan meren suojelemiseksi merenkulun haitallisilta vaikutuksilta. Neuvoston luonnonsuojoelutyöryhmä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 153/2016 vp

(CAFF) kokosi raportin luonnon- ja kulttuuriarvoiltaan erityisen herkistä arktisista merialueista. Suomi osallistuu arktisen neuvoston mertensuojelutyöryhmän ja kansainvälisen merentutkimusneuvoston (International Council for the Exploration of the Sea, ICES) työryhmässä jatkovalmisteluun, joka arvioi pohjoisnapaa ympäröivän aavan meren alueen ekosysteemien herkkyyttä ilmastomuutokselle ja merenkululle tulevien suojelutoimien pohjaksi.

Suomi on isännöinyt vuonna 2014 kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen (CBD) sihteeristön järjestämää työpajaa, jossa arvioitiin mm. kahta arktista aavan meren alueella sijaitsevaa ekologisesti tai biologisesti merkittävää mereistä suojelualue-kandidaattia (EBSA), jotka sittemmin on kansainvälisen biodiversiteettisopimuksen osapuolikokouksen (2014) päätöksellä tallennettu biodiversiteetin sihteeristöön. Nämä kansainvälisesti päätetyt aavan meren alueen suojelualueet muodostavat lähtökohdan keskustelulle pohjoisnapaa ympäröivillä merialueilla ja joita Suomi aktiivisesti puolustaa.

Arktisen neuvoston ministerikokouksessa vuonna 2015 perustettiin asiantuntijaryhmä ”Task Force on Arctic Marine Cooperation”, jonka tarkoituksena on identifioida arktisen meriyhteistyön tulevaisuuden tarpeita sekä arvioida työhön parhaiten soveltuvia toimia. Ryhmään kuuluvat arktisen neuvoston jäsenmaat, pysyvät jäsenet, tarkkailijat ja kutsutut vieraat. Työssä on kuultu alueellisia organisaatioita kuten OSPAR:ia ja HELCOM:ia esimerkkinä alueellisen yhteistyön järjestämisestä mertensuojelussa. Asiantuntijaryhmä tuottaa raportin ja suositukset jatkotoimiksi USA:n puheenjohtajuuskauden päättävälle ministerikokoukselle toukokuussa 2017. Suomi toimii aktiivisesti asiantuntijaryhmässä ja jatkaa puheenjohtajuuskaudellaan sen työtä ministerikokouksen päätösten ja suositusten mukaisesti.

Arktista mertensuojelua edistetään parhaillaan myös YK:n meriyleisoikeussopimus UNCLOS:n alaisuudessa. Vuosien 2016 ja 2017 aikana YK:ssa kokoontuu valmistelukomitea, jonka tavoitteena on päästä yhteisymmärrykseen kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biodiversiteetin suojelua ja kestäväää käyttöä koskevan globaalin täytäntöönpanosopimuksen elementeistä. Tähän niin kutsuttuun BBNJ (Biodiversity beyond national jurisdiction) -sopimukseen on tarkoitus sisällyttää määräyksiä aavalle merelle perustettavista suojelualueista, aavaa merta koskevien toimintojen ympäristövaikutusten arvioinnista sekä aavan meren geenivarojen käytöstä ja hyötyjen jaosta. Suomi pitää sopimusta tärkeänä ja edistää aktiivisesti sen syntymistä osana EU:ta.

Helsingissä 13.4.2016

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen